

10. napirend

ELŐTERJESZTÉS Salföld Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2014. november 25-i nyilvános ülésére.

Tárgy: Tájékoztatás a köztemetőben történt hatósági ellenőrzésről, valamint a köztemető rendjét szabályozó önkormányzati rendelet felülvizsgálata a szociális temetésre tekintettel.

Előterjesztő: Fábián Gusztáv, polgármester

Előkészítette: Tóthné Titz Éva aljegyző

Előterjesztő

Jogszábállyal nem ellentétes

Dr. Szabó Tímea jegyző

Tisztelt Képviselő-testület!

A Veszprém Megyei Kormányhivatal Tapolcai Járási Hivatal Hatósági Osztálya a településen a temetőfenntartás és üzemeltetés helyszíni ellenőrzését bonyolította le. Mint tudjuk, a temetőfenntartás minden település vonatkozásában önkormányzati feladat, így a temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvényben, (a továbbiakban: Ttv.) valamint a temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény végrehajtásáról szóló 145/1999. (X.1.) Korm. rendeletben (a továbbiakban: Vhr.) meghatározott feladatokat az önkormányzatnak el kell végeznie és rendelkeznie kell ezen jogszabályokban megállapított nyilvántartásokkal.

Az ellenőrzés most első lépésben egy tényfeltáró ellenőrzés volt. Az ellenőrzés során feltárára kerültek azok a hiányosságok, melyek a jogszabályból adódóan, - a temetőfenntartás és üzemeltetés mint önkormányzatnak kötelező feladata, – nem vagy nem megfelelő módon kerültek ellátásra. Ezen szabályozások nem új keletűek, de sajnos ennek ellenére jellemzően súlyos elmaradások tapasztalhatóak, különösen a nyilvántartások terén.

Az ellenőrzési jegyzőkönyvekből megállapítható, hogy a temetők rendezettsége mindenhol megfelelő, ezen feladatokat az önkormányzatok maradéktalanul elvégzik és nagy figyelmet fordítanak temetőik rendjére. Megfelelőnek találták a települések temető rendeleteit, amit a jövőben ismét módosítani szükséges a szociális temetés témakörének feldolgozásával (előterjesztés második része). A hibák jellemzően a nyilvántartások meglétének teljes vagy részleges hiányában (évtizedes elmaradással), mutatható ki, melyek pótlása nem egyszerű feladat. Ilyen kötelező nyilvántartások az üzemeltető által vezetett sírboltkönyv, nyilvántartó könyv, a temetőről készített térkép, természetesen a jogszabályban meghatározott szigorú adattartalommal. További hibaként jelentkezett, a közönség részére szóló tájékoztatás hiánya a temető bejáratánál, ilyen a temető rendjére, a nyitva tartásra és aktualizált térképre vonatkozó tájékoztatás. Jellemzően ezen tájékoztatások meglétét a jogszabály előírja és természetesen pótolni szükséges, de kisebb települések temetőiben ennek hiánya nem okoz a temető látogatók számára tényleges problémát.

A Ttv. és a Vhr. szigorú feltételeket támaszt a köztemetőkben lévő tárgyi és infrastrukturális létesítményekre, ilyen pld, hogy a temető bekerítésének vagy élő sövénnyel történő lehatárolásának a módját a helyi építési szabályzatban kell meghatározni. A temetőben biztosítani kell a vízvételt (legalább 150m-ként), a hulladék rendszeres gyűjtését és kezelését. A temetőben ravatalozót kell építeni, melynek szintén szigorú feltételeknek kell megfelelnie.

Tekintettel a fent írtakra, szükséges lenne a köztemetővel kapcsolatos kötelező feladatokat részletesen megvizsgálni és tervet készíteni, (figyelemmel a költségvetés tervezésénél, gazdasági program készítésénél) annak megvalósítására.

Az Országgyűlés Ttv.-ben valamint a Kormány a hozzá kapcsolódó Vhr.-ben új szabályozásként vezette be a szociális temetkezés szolgáltatást, az ezzel kapcsolatos feladatokat, jogokat és kötelezettségeket.

Az új szabályozás hatálybalépése, (a hatályba léptetés módosítása miatt, mely eredetileg 2014. január 1. volt) 2015. január 1.

Ezen időszakig kell az önkormányzatnak is a számára törvényben szabályozott feladatokat előkészíteni.

A szociális temetés szolgáltatását a Ttv. és a Vhr. sok tekintetben szabályozza. A törvény felhatalmazást ad a települési önkormányzatnak, miszerint a 41.§ (3) bekezdés f) pontja alapján „rendeletben állapítja meg”– a köztemetőre vonatkozóan – a szociális temetés ellátásának rendjét. A törvényi felhatalmazás e tekintetben jogalkotási kötelezettséget keletkeztet. Az önkormányzatnak biztosítania kell a szociális temetések lebonyolításához a Ttv.-ben és a Vhr.-ben meghatározott feltételeket és ennek rendjét.

A Ttv. feladatokat nevesít az állam (Büntetés végrehajtási szervezet), az önkormányzat, a fenntartó, az üzemeltető, az Egészségügyi intézmény és az OEP vonatkozásában.

Településünkre tekintettel az önkormányzat a köztemető fenntartója és üzemeltetője is egyben, így ezen címzettek részére nevesített feladatok, mind önkormányzati feladatok.

A szociális temetés igénylése, feltételei:

Szociális temetést az eltemettetésre kötelezett igényelhet az elhunyt utolsó lakóhelye szerinti önkormányzattól.

Feladatok elosztása a törvény és a végrehajtási rendelet szerint:

Állam:

- biztosít sírhelyet, koporsót, urnát, sírjelet,
- gondoskodik az elhunyt hűtéséről, szállításáról, hamvasztásról,
- temetőn kívüli szállítási költségeket viseli.

Önkormányzat: (a mi esetünkben a fenntartói és működtetői feladatok is)

- koporsós temetés esetén szociális parcellát, urnás temetés esetén szociális temetkezési helyet jelöl ki – itt kizárólag szociális temetés végezhető,
- az eltemettetésre kötelezett tájékoztatása a szociális temetés lehetőségéről (a tudomás-szerzést követő 1 napon belül)
- igénylés esetén nyilatkozat beszerzése az eltemettetőtől,
 - hogy maga látja el a törvényben felsorolt temetkezési szolgáltatásokat,
 - hogy az eltemettető nem ajánl fel és a személyes közreműködő pedig nem fogad el semmilyen ellenszolgáltatást, a meghatározott tevékenység elvégzése kapcsán,
- tájékoztatási kötelezettség a munkavégzés szabályairól megfelelően dokumentálva, (esetleges baleset esetén, kártérítési követelési igény elkerülési végett)
- az igénylést követő 1 napon belül értesíti az üzemeltetőt(ezzel megbízott személyt), hogy jelöljön ki temetési helyet,
- megrendeli a hamvasztás (hamvasztás esetén)

- megrendeli a holttest, hamvak szállítását,
- tájékoztatja a bűntetés-végrehajtási szervezetet a szociális temetés helyéről, megrendeli a szükséges kellékek előállítását és helyszínre szállítását,
- eltemettető azon jelzése, miszerint nem tud gondoskodni a személyes közreműködésről, az önkormányzat közkölségen történő temetés keretében gondoskodik az elhunyt eltemettetéséről(ez hagyatéki teherként érvényesíthető, ellentétben a szociális temetés költségeivel)
- közzéteszi a szociális temetéshez kapcsolódó, temetőn kívüli szállítást végző szolgáltatók elérhetőségeit, (megállapodást köt ezen szolgáltatókkal)
- gondoskodik (ezzel megbízott személy által) a szociális temetési kellékek átvételéről, tárolásáról,
- hamvasztásos temetés esetén viseli a hamvasztás költségeit,
- a holttest köztemetőben történő tárolásának és hűtésének költségeit viseli (mint fenntartó)
- a költségviselők a költségeket hagyatéki teherként nem érvényesíthetik,
- (jogszály által nem szabályozott, de valószínűsíthető egy erre vonatkozó felmérés kapcsán, melyet 2014. októberében kellett elektronikus formában kitölteni a MÁK felé, hogy az önkormányzatnak rendelkeznie kell olyan eszközökkel, mellyel a szociális temetés lebonyolítható: ilyen eszközök pld.: ásó, kapa, csákány, létra, pallódeszka, rénfák, leeresztő kötél/gurtni.)

A szociális temetés igénylése esetén az eltemettető a következő jogszályban előírt jogok illetik meg és kötelezettségek terhelik:

- nem terhelik temetési költségek,
- ha az eltemettető a szociális temetésre vonatkozó jogszályi előírásoktól eltér, köteles a jogszály szerint a költségeket a költségviselő szervezet részére megtéríteni,
- az eltemettető vagy az általa felkért személy maga látja el a jogszályban felsorolt temetkezési szolgáltatásokat, melyről nyilatkozatot tesz, (elhunyt temetésre való előkészítése,- kivétel a jogszály szerint- sír vagy urnasír kiásása és visszahantolása, koporsó, urna gépjármű nélküli szállítása a temetőn belül, sírba helyezés vagy urnaelhelyezés)
- nyilatkozatot tesznek arról, hogy az eltemettető nem ajánl fel, a személyes közreműködő nem fogad el semmilyen ellenszolgáltatást a tevékenység elvégzése kapcsán,
- nyilatkozatot tesznek, hogy őket a munkavégzés szabályairól tájékoztatta a temető üzemeltetője.

Ezen jogszályi háttér ismeretében szüksége az önkormányzatnak a temetőkről szóló rendeletében az önkormányzathoz kapcsolódó feladatokat szabályozni.

Meg kell nevezni azt a felelőst, (tervezetben a polgármester) aki mint az - önkormányzat – fenntartó – üzemeltető – képviselőként az önkormányzatra nevesített feladatokat ellátja, annak felelőse lesz.

Javasoljuk, hogy a koporsós temetések számára szociális parcella, illetve urnás temetések számára urnás temetkezési hely kijelölése a temetői térképen kerüljön megjelölésre. A temetőben az urnahely, hasonlóan a koporsós temetésekhez biztosított helyhez, földben történő helyet jelent.

A rendeletben a szociális temetés igazgatási és egyéb feladatainak ellátására a polgármesternek biztosítanánk hatáskört.

A gyakorlati megvalósítás területén természetesen az igazgatási adminisztratív feladatokat az önkormányzat hivatalának kijelölt ügyintézője látná el, a lebonyolítással kapcsolatban pedig a település falugondnoka/ temetőgondnoka/ településgazdálkodási csoportvezetője, kerülne megbízásra.

INDOKOLÁS:

A szociális temetés intézményét a Ttv. 24/A.§-a, a Vhr. 17/A.§-17/D.§-a szabályozza. A Ttv. 41.§ (3) bekezdés f) pontja ad felhatalmazást az önkormányzatnak a szociális temetés rendjének szabályozására, mely egyben rendeletalkotási kötelezettséget jelent.

Tekintettel a fent írtakra, előkészítésre került a köztemetők rendjéről szóló rendelet módosítása a következők szerint:

1.§ A 8/A.§-al kiegészítésre kerül a rendelet, a szociális temetés szabályozására tekintettel.

1.§ (1) bekezdésben meghatározásra kerülnek a magasabb szintű jogszabályok, melyekre tekintettel a rendelet tovább szabályozza a részlet kérdéseket.

1.§ (2) bekezdésben meghatározásra került, hogy a szociális temetéshez a koporsós temetés esetén a szociális parcellát, illetve az urnás temetéshez az urnás temetkezési helyet a temetői térképen kell kijelölni az önkormányzatnak.

1.§ (3) bekezdésben meghatározásra került, hogy az urnás és a koporsós temetési hely földben történő temetési helyet jelent, tehát az urnás helyre az önkormányzat nem biztosít kiépített urnafalat.

1.§ (4) bekezdésben meghatározásra került, hogy földbetemetés esetén a szociális temetésre kijelölt hely hant nélküli hely lesz, melynek hant nélkülivé alakítására a temetést követő 8 hónapot követően kerülhet sor.

1.§ (5) bekezdésben meghatározásra került, hogy a sírhelyek méretei megegyeznek az alap rendeletben meghatározott sírhelyek méreteivel.

1.§ (6) bekezdésében meghatározásra került, hogy a törvényben és végrehajtási rendeletben az önkormányzat számára nevesített, a szociális temetés igazgatási és egyéb önkormányzati kötelezettségek a polgármester feladatai.

2.§ a rendelet hatályba lépésének idejét határozza meg, amely megegyezik a törvényben foglaltakkal.

Előzetes hatásvizsgálat a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 17.§ (1) bekezdése alapján

A rendelet-tervezet címe: Salföld Község Önkormányzata Képviselő-testületének .../2014. (....) önkormányzati rendelete a köztemető rendjéről, használatának, igénybevételének szabályairól szóló 9/2014. (X. 09.) önkormányzati rendelete módosításáról

Társadalmi-gazdasági hatása: azon személyek, akik eltemettétként nem tudják vállalni a temetés költségeit, díjmentesen kérhetik a szociális temetés igénybevételét, a törvényben megfogalmazott feltételek vállalása esetén.

Költségvetési hatása: A törvényben meghatározott szociális temetéshez kapcsolódó költségek egy része az önkormányzatot terheli, ami többlet kiadást jelent, mely nem érvényesíthető hagyatéki teherként.

Környezeti, egészségi következményei: a törvényben és végrehajtási rendeletben megfogalmazott szabályok betartatása, különös tekintettel az egészségügyi előírásokra.

Adminisztratív terheket befolyásoló hatása: Van, többlet feladattal jár a szociális temetés adminisztratív és tényleges lebonyolításában való részvétel.

Egyéb hatása: Nincs.

A rendelet megalkotásának szükségessége: A magasabb szintű jogszabályoknak való megfelelés, a szociális temetés helyi rendjének szabályozása.

A rendelet megalkotása elmaradása esetén várható következmények: a rendelet megalkotásának elmaradása esetén, annak következményeként jogszabálysértés valósulna meg, a Veszprém Megyei Kormányhivatal Törvényességi Felügyeleti Főosztályának intézkedését vonja maga után.

A rendelet alkalmazásához szükséges feltételek: - személyi: csekély számú igény esetén is nagy többletterhet ró az amúgy is túlterhelt hivatalra.

- szervezeti: nincs

- tárgyi: a törvényben ugyan nem

nevesített tárgyi feltételek biztosítása a temetés lebonyolításához szükséges eszközök tekintetében.

- pénzügyi: többlet pénzügyi

feltételt igényel, a kötelező törvényben nevesített (és abban nem nevesített) költségek vonatkozásában.